
Hallvard Ødegaard utnevnt til Ridder av 1. klasse av St. Olavs orden

*Av Sveinung Sægrov, Professor, faggruppeleder Institutt for vann- og miljøteknikk
og Geir Walsø, Instituttleder Institutt for vann- og miljøteknikk*

Professor emeritus Hallvard Ødegaard er av H.M. Kongen utnevnt til Ridder av 1. klasse av Den Kongelige Norske St. Olavs Orden for hans innsats for vannforskning.

Hallvard Ødegaard er en fremragende forsker som nyter stor anerkjennelse for sitt arbeid innenfor forskning og undervisning innenfor vannrensing. Han har vært en drivkraft innenfor spesielt det norske vannforskningsmiljøet, men har også høstet betydelig internasjonal respekt og anerkjennelse for innsats.

Ødegaard har vært en vesentlig bidragsyter i oppbyggingen av et slagkraftig fagmiljø ved Institutt for vann- og miljøteknikk, og faggruppen innenfor vann- og avløpsteknikk som han var en del av inntil sin fratreden ved siste årsskifte, holder en høy internasjonal faglig standard.

Overrekkelsen av ordenen ble foretatt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag i Rådssalen ved NTNU mandag 15. august kl. 1200 i nærvær av Ødegaards nærmeste familie, samt kolleger og venner. Ødegaard ble også hyllet med hilsener fra NTNU, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi og instituttet. Æresbevisningen ble videre markert med en middag om kvelden på Lerchendal Gård med NTNU som vertskap.

Professor Hallvard Ødegaard avla eksamen ved Byggningsingeniøravdelingen, NTH i 1969, og han ble tildelt graden dr. ing. ved NTH i 1975. Han ble ansatt som førsteamanuensis ved Institutt for vassbygging, NTH i 1977 og ble utnevnt til professor ved samme institutt i 1985. Hallvard Ødegaard fratradte stillingen som professor ved NTNU pr 31.12.10 og har nå status som professor emeritus. Han er fortsatt yrkesaktiv og deltar i industriutviklingen i Leksvik, blant annet som medeier i Inrigo og som innleid FoU-sjef i bedriften. Ødegaard er i tillegg direktør i sitt eget firma Scandinavian Environmental Technology AS.

Professor Ødegaards forskningsinnsats har vært knyttet til rensing av både avløpsvann og drikkevann. Han har utført banebrytende arbeid innenfor temaet biologiske renseprosesser. Ødegaard er oppfinner av en patentbeskyttet MBBR-teknologi (*Moving Bed Biofilm Reactor*), som baserer seg på prinsippet om dannelse av en aktiv biofilm som vokser på små spesialdesignede plastbærere som

Overrekkelsen ble foretatt av Fylkesmannen i Sør-Trøndelag.

holdes suspendert i reaktoren. Teknologien utnytter fordelene med både såkalt aktivt slam og andre biofilmsystemer (f. eks biofiltre, biorotorer, etc.) uten å være begrenset av deres negative sider. Plastbærerne er utformet for å gi et stort beskyttet område for biofilmen som dannes og optimale forhold for bakteriekulturen som etableres når bærerne er suspendert i vann. Fordelen med MBBR-teknologien er blant annet at den i kombinasjon med andre rensertrinn via sitt stabile og robuste biofilmtrinn, kan håndtere store belastningsvariasjoner og fungerer som en beskyttelse mer følsomme renseprosesser. Resultatet blir bedre slamkarakteristikk og en meget høy

renseeffekt. Sammenlignet med en konvensjonell aktivslamprosess, kan eksempelvis volumbelastningen økes 2-3 ganger fordi det kompakte MBBR-steget betydelig reduserer belastningen på aktivslammet.

Et annet viktig forskningsområde som har opptatt Ødegaard er fjerning av humusforbindelser fra drikkevann. Han har innenfor dette feltet bidratt sterkt til utvikling av prosessløsninger som er blitt vanlig standard i norske drikkevannsanlegg.

Professor Ødegaard har gjennom sin aktive forskningskarriere deltatt i en rekke store internasjonale forskningsprosjekter. Hans forskningsarbeider er doku-

mentert i mer enn 500 vitenskapelige publikasjoner, hvorav ca 270 er publisert internasjonalt (dvs i internasjonale journaler eller ved internasjonale konferanser med "refere" system/fagfellevurdering).

Ødegaard har vært veileder for mer enn 20 doktorgradskandidater og et stort antall masterkandidater. Han har gjennom sitt faglige engasjement og som inspirerende og pedagogisk dyktig foreleser stimulert mange studenter til å utdanne seg innenfor fagfeltet vann- og avløpsteknikk.

Professor Ødegaard har vært opponent ved til sammen 14 doktorgradsdisputaser ved universiteter i Sverige, Danmark, Finland, Nederland, Singapore og Japan, og har vært oppnevnt som

ekspert for sakkyndig bedømmelse av søkere til en rekke professorater og andre vitenskapelige stillinger ved universiteter i Norge, Sverige, Danmark, Finland, USA og Kina. Han har i tillegg vært medlem av en rekke internasjonalt sammensatte komiteer for å evaluere ulike forskningsprogram og har i en årrekke vært sakkyndig ekspert (reviewer) for 12 vitenskapelige tidsskrifter der han har vurdert innkomne manuskripter før eventuell publikasjon. Ødegaard er videre en ettertraktet foredragsholder både nasjonalt og ikke minst internasjonalt.

Professor Hallvard Ødegaard har i tillegg til sin betydelige og omfattende forsknings- og undervisningsinnsats hatt en rekke fagpolitiske verv ved univer-

Prisvinnere, i midten, flankert av fra venstre instituttleder Geir Walsø, dekan ved Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi Ingvald Strømmen, Hallvard Ødegaard, direktør i Oslo VAV Eli Grimsby og professor Sveinung Sægrov ved Institutt for vann og miljø. Disse personene var sammen med Norsk vanns direktør Einar Melheim forslagsstillere for å tildele St. Olavs Orden til prof. emeritus Ødegaard.

sitetet. Dette omfatter valgt avdelingsstyrer (dekanus) ved Bygningsingeniøravdelingen, NTH (1988-1991), valgt medlem av høgstolestyret, NTH (1993/94 og 1994/95), valgt medlem av Kollegiet (Styret) ved NTNU (1995-1998), valgt medlem av styret ved Fakultet for bygg- og miljøteknikk, NTNU (1999-2001), valgt instituttleder ved Institutt for vann- og miljøteknikk, Fakultet for ingeniørvitenskap og teknologi, NTNU (2002-2006).

Ødegaard har i tillegg innehatt en rekke verv ulike faglige og akademiske foreninger.

Professor Ødegaard har mottatt flere norske og svenske utmerkelser og priser for sin innsats, senest NTNUs Internasjoniseringspris for 2006 og Technoports pris for Innovativ miljøteknologi samme år.

Som Ødegaards tidligere kolleger er vi stolte på hans og fagmiljøets vegne over den æresbevisningen han er blitt til del.